

Kamil Niedziółka

Metody analiz przestrzennych w interpretacji przemian osadnictwa na Pomorzu Wschodnim na przełomie epoki brązu i żelaza - streszczenie

Celem pracy będzie próba zastosowania wybranych metod analiz przestrzennych - przy wykorzystaniu oprogramowania opartego na Systemie Informacji Geograficznej (GIS) – do badań osadnictwa (zasiedlenia) na Pomorzu Wschodnim w trakcie młodszych okresów epoki brązu oraz we wczesnych fazach epoki żelaza. Głównym założeniem będzie tutaj próba konfrontacji dotychczasowego stanu wiedzy z możliwościami jakie daje zastosowanie analiz przestrzennych, a jakie wcześniej z powodów technicznych (dostęp do oprogramowania GIS) były nieosiągalne. Będzie to miało na celu weryfikację oraz krytykę aktualnego spojrzenia na kwestie osadnicze oraz próbę zarysowania szerszej perspektywy badawczej, zarówno z merytorycznego, jak i metodologicznego punktu widzenia.

Wykorzystując określone metody analiz przestrzennych praca ta będzie miała następujące cele:

- próbę odpowiedzi na pytanie czy dane przestrzenne odnoszące się do osadnictwa na przełomie EB i WEŻ na Pomorzu Gdańskim korelują się z zarysowanym w dotychczasowej literaturze przedmiotu schematem rozwoju kulturowego tego obszaru. Przy okazji szeroko omówiony zostanie obecny stan wiedzy na temat osadnictwa na podstawie opublikowanych dotąd źródeł, jak również przeprowadzona zostanie krytyka osiągnięć kulturowo-historycznego modelu w badaniach nad analizowanym tutaj osadnictwem;
- uporządkowanie dostępnych źródeł do badań osadniczych;
- próbę rozstrzygnięcia, czy rozwój osadnictwa był zdeterminowany warunkami środowiskowymi, czy też nie. Jeśli tak, to czy obraz ten pokrywa się z pojawiającymi się do tej pory w literaturze archeologicznej modelami;
- dyskusję kwestii odnoszącej się do tego w jakim stopniu dotychczasowy stan rozpoznania archeologicznego Pomorza Wschodniego na przełomie epok metali odzwierciedla realnie istniejące w tym okresie struktury osadnicze.

Przedstawienie wszystkich czterech powyższych zagadnień zostanie przeprowadzone przy szerokim wykorzystaniu oprogramowania GIS, które do pewnego przynajmniej stopnia umożliwi uzyskanie informacji o bardziej precyzyjnym charakterze. Dzięki temu uda się ograniczyć wnioskowanie opierające się jedynie na intuicji badacza.

Słowa kluczowe: analizy przestrzenne, badania osadnicze, GIS, Pomorze Wschodnie, epoka brązu, wczesna epoka żelaza